

تأثیرات فرهنگ عاشورا
در نهضت امام روح الله

لطف الله محمدنژاد

انتشارات هاوژین

www.ketab.ir

www.ketab.ir

سرشناسه: محمدنژاد، لطف الله / ۱۳۳۷

عنوان و نام پدیدآور: تأثیرات فرهنگ عاشورا در نهضت امام روح الله، لطف الله محمدنژاد

مشخصات نشر: ساری: نشر هاوژین، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۵۶ ص

شابك: ۸-۵۹-۷۵۲۶-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فپای مختصر

یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۷۱۸۵۱

تألیفات فرهنگ عاشورا در نهضت امام روح الله
لطف الله محمدنژاد

انتشارات هاوژین

چاپ نخست - ۱۳۹۲

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

مازندران - ساری . تلفن: ۰۱۱-۳۳۳۶۱۲۳۹

Email: havzhin.publish@yahoo.com

فهرست مطالب

مقدمه / ۷

پیوند نهضت امام خمینی با فرهنگ عاشورا و حماسه کربلا / ۹

محرم ۱۳۴۲ و قیام ۱۵ خرداد / ۱۳

سالگرد محرم ۱۳۴۲ / ۳۱

درگذشت آیت الله سید مصطفی خمینی در آستانه محرم ۱۳۹۸/آبان ۱۳۵۶ / ۳۳

محرم ۱۳۵۷؛ رفراندوم انقلاب اسلامی / ۳۵

فرهنگ عاشورا و حماسه کربلا در بیان امام خمینی (ره) / ۴۱

فرهنگ عاشورا و حماسه کربلا در بیان آیت الله خامنه‌ای / ۴۷

نتیجه‌گیری / ۵۱

منابع و مأخذ / ۵۳

تاریخ تشیع با محرم و نهضت عاشورا و فرهنگ برآمده از آن عجین و آمیخته است. فرهنگ عاشورا همواره الهام‌بخش حرکت و نهضت‌های حق‌طلبانه و ظلم‌ستیزانه در تاریخ ایران، به‌ویژه تاریخ معاصر بوده است. واقعه کربلا و قیام حضرت امام حسین علیه‌السلام در روز ۱۰ محرم سال ۶۱ هجری ماهیتی ضدظلم و مبارزه با فساد داشت و استکبار‌ستیز داشت و به علت عمق و محتوای حق‌طلبانه آن به الگوی قیام‌ها و نهضت‌های حق‌طلبانه و ظلم‌ستیزانه در طول تاریخ تبدیل شد و وجدان‌ها پاک و بیدار را به سوی رستگاری هدایت کرد. به همین علت، بهترین الگو در نهضت امام خمینی و انقلاب اسلامی نیز فرهنگ عاشورا و واقعه کربلا بود.

یکی از وجوه تمایز و ویژگی‌های اصلی انقلاب اسلامی ایران، پیوند خوردن آن با فرهنگ عاشورا و نهضت حسینی است. این شاخصه یکی از عوامل مهم پیروزی انقلاب و یکی از مهم‌ترین وجوه متمایز آن از سایر انقلاب‌های جهان هم به‌شمار می‌رود. عظمت این پدیده کم‌نظیر و شکوه حضور یکپارچه مردم برای پی‌ریزی نظامی الهی، پیش‌بینی تمامی تحلیل‌گران و مفسران داخلی و خارجی را بر هم زد و بعدها بسیاری از آنان به اشتباه بودن تحلیل‌های خود اعتراف کردند. بدون تردید، یکی از ویژگی‌های اصلی انقلاب، رنگ و بو و صبغه عاشورایی آن بود که در به هم زدن معادلات به نفع نیروهای انقلابی تأثیری بزا داشت.

در طول تاریخ بسیاری از انقلابیون و عالمان دینی و متعهد، با قیام و مبارزه، احیای دین اسلام را وجهه همت خویش قرار داده‌اند که در این میان، نهضت عاشورا با توجه به ماهیت اسلام‌خواهی، اصلاح‌طلبی و ظلم‌ستیزی‌اش همواره الهام‌بخش نهضت‌های اسلامی و حرکت‌های اصلاحی بوده است. انقلاب اسلامی ایران به رهبری و زعامت امام

خمینی (ره) را می‌توان بارزترین و موفق‌ترین انقلاب‌نشأت گرفته از عاشورای حسینی به‌شمار آورد؛ زیرا همانطور که امام حسین (ع) هدف خود را اجرای سیره جدشان، امر به معروف و نهی از منکر، عدالت‌گستری و ایستادگی در مقابل ظلم اعلام کردند، امام خمینی (ره) نیز چه قبل از تبعید و چه در نجف و پاریس اعلام کردند که ما در مقابل طاغوت زمان (رژیم پهلوی) ایستادگی می‌کنیم و با خواست مردم، حکومت عدل را بنیان می‌نهیم. بنابراین می‌توان گفت که انقلاب اسلامی ایران از حیث الگوهای الایبی مانند امر به معروف و نهی از منکر، مقابله با طاغوت، تکیه بر پایگاه مردمی و استفاده از اصول مشخص دینی، بیشترین شباهت را به به قیام حسینی و نهضت عاشورا دارد.

ملت ایران در حیات اجتماعی و فرهنگی خود به انحاء مختلف تحت تأثیر پیام انقلاب عاشورا هستند و این طبیعی‌ترین بستر تحولات انقلابی در ایران اسلامی به‌شمار می‌آید. نگاهی به تحولات ایران در دوره پهلوی اول و پهلوی دوم که هر دو به سئیز با اسلام و شاعر دینی برخاسته بودند و سرنوشت رضاشاه و محمدرضا پهلوی از یک طرف و پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری یک پیشوای بزرگ سیاسی - مذهبی از سوی دیگر، تأثیر مذهب و مؤلفه‌های دینی را در تحولات سیاسی اجتماعی ایران آشکار می‌سازد.

در آغاز نهضت اسلامی، امام خمینی (ره) به عنوان یک رهبر دینی با آگاهی از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های تشکلهای دینی که توسط خود مردم اداره می‌شد بر بحث سازماندهی هیات‌های مذهبی، استفاده بجا و مناسب از فرصت‌های وعظ و خطابه و آگاه‌سازی مردم از طریق منابر در مناسبت‌های مذهبی توجه ویژه‌ای مبذول داشتند. عزیمت رؤسای هیات مذهبی به قم و ملاقات با امام خمینی در آستانه فرزند دوم فرمایشی ۶ بهمن ۱۳۴۱، تحولات بی‌نظیری را در نحوه و محتوای سخنرانی‌ها و مداحی‌ها در هیات مذهبی ایجاد کرد. تکیه بر قیام و انقلاب بر ضد ظالمین، مضمون اصلی اشعار مذهبی آن دوره شد و انقلابیون با تکیه بر جان‌مایه‌های حماسه عاشورا موفق به جذب اقشار مختلف مردم در نهضت امام خمینی شدند.